

Redaktorem do posledního dechu

Když 25. července zesnul Jaromír Nečas, nevěřili jsme tomu, přestože jsme věděli, že v posledních měsících tříděsátého roku svého života doslova usýchal. Jeho neutuchající zájem o svět, o kulturu, jeho nejrůznější iniciativy jej udržovaly v našem povědomí jako rezonujícího ducha a hybatele věcí.

Nežádka mi zavonil mobil, třeba v neděli dopoledne, kdy Nečas poslouchával pravidelně rozhlas: „Slyšels už...?“ nebo „Dnes odpoledne budou vysílat...“ Nečas byl rozhlasákem tělem i duší. Téměř do posledních chvil četl Týdeník Rozhlas a poslouchal své oblíbené stanice. Jeho přítomnost na koncertech, vernisážích a besedách nejen v Brně, ale po celé jižní Moravě byla příslovečná. Nečas je vnímán v běžném povědomí především jako „folklorista“, ve skutečnosti byl jeho záběr mnohem širší.

OD POPU K FOLKLORU

V první řadě dokonale znal terén v oblasti hudebního folkloru, což byla jeho vášeň od prvního setkání s muzikou brněnského Slováckého krúžku v Brně v roce 1941 a jeho rozhlasový chléb od počátku sedmdesátých let do odchodu do důchodu. Zní to možná překvapivě, ale Nečas nastoupil do rozhlasu v roce 1952 jako redaktor populární hudby. V šedesátých letech byl dokonce několik let dramaturgem Orchestru Gustava Broma. Jeho redaktorský cit jej vedl neomylně, když v roce

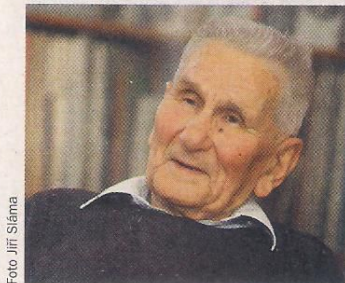

Foto Jiří Štíma

Jaromír Nečas
(21. 2. 1922–25. 7. 2015)

muského virtuosa na Panovu flétu Georghe Zamfira a bulharské ženské sbory). Profesionálně byl k folkloru Nečas „odsunut“ z vyšší pozice po roce 1968. Měl štěstí, jako vyškrtnutému straníkovi a signatáři 2000 slov mu hrozil odsun úplný.

ROZHLASOVÉ SEDÁNKY

Jaromír Nečas byl sice vystudovaný skladatel, ale jeho láskami byly i literatura a výtvarné umění. Patřil k silné generaci, která stála za kulturním obrozením šedesátých let a v Brně byla z velké části sdruzena právě kolem rozhlasu. Pověstné byly

znamných osobností širokého obrovského záběru – antropologa Jana Jelínka, indologa Dušana Zbavitele, hudebníka a redaktora Jana Rokytu, hudební vědce Miloše Štědrone a Pavla Jurkoviče či publicistu Lubomíra Důrůžku. Tento cyklus pořadů se stal vlastně první encyklopedií world music – deset let předtím, než se tato hudební kategorie prosadila ve světě. Na druhé straně vytvořil Nečas monumentální přehled tradiční kultury, jímž byl třílbový komplet Živá píseň Strážnice.

POSELSTVÍ HUDBY

Pro Nečase bylo vždy největší hodnotou poselství hudby a písně. Svou vírou v ně překonával i mnohá dobová úskalí. Stál například za vydáním skvělého prvního alba Hradišťanu v roce 1972. Nad primásem Jaroslavem Staňkem se už tehdy vznášel zákaz kvůli jeho vyjádřením v době sovětské okupace po roce 1968. I když oficiálně nesměl figurovat ani na výplatní listině, Nečas přesto nahrávku dotáhl k vydání. Podobně prosadil natočení alba Jaroslava Hutky Vandrovali hudci v době, kdy se kolem písničkáře začaly utahovat estébácké šrouby. Na Nečasův argument, že Hutku natáčejí; protože rozezpívává lidovými písněmi lidi, a to i takové, kteří mají jinak od folkloru odstup, neměla cenzura pádný protiargument. StB se prosadila až zákazem distribuce vylisovaných desek, ale to už jich bylo pár v oběhu...

Přestože byl Nečas duchodcem od půle osmdesátých let, z rozhlasu nikdy neodešel. Externě připravoval pořady, dramaturgoval natáčení, kompletoval popisy archivních snímků, produkoval zajímavé nahrávky. Jeho majstrýtkem z tohoto období je iniciační a spoluprodukční role při vydání Nejstarších nahrávek moravského a slovenského lidového zpěvu 1909–1912. Tento titul, vystavený na pionýrských fonografických nahrávkách Leoše Janáčka, zařadil moravskou lidovou píseň a její badatele v evropském kontextu po boku Bély Bartóka a Zoltána Kodályho.

Nečas byl příkladným redaktorem, který se neprosazuje, ale zprostředkovává, propojuje, má cit pro hodnoty, umí je zasazovat do kontextu a – není přítom viděn. Jeho velkorysost, přehled a cit pro podstatné věci stály u zrodu nadčasových hodnot.

■ Jiří Plocek
hudební dramaturg ČRo Brno

Foto Jiří Plocek

Jožka Černý a Jaromír Nečas v přímém vysílání k devadesátému výročí brněnského rozhlasu

1963 pozval mladičké sourozence Hanu a Petru Ulrychovy k prvním nahrávkám do rozhlasu.

Vedle obdělávání pole popu se však stále stýkal s lidovou hudbou. Stál za vydáním prvního alba moravské cimbálky v zahraničí: v renomovaném nakladatelství Phillips vyšla počátkem šedesátých let deska Břeclavanu. Nečas na excelentní mladou muziku upozornil svého přítele, švýcarského producenta Marcela Célliera (ten pro svět objevil ru-

sedánky rozhlasáků a jejich přátel, které nežádka končily v nočních hodinách v rozhlasové fonotece, kde „majitel klíčů“ Nečas pouštěl přátelům Janu Skácelovi či Oldřichu Mikuláškoví jejich oblíbené „hity“.

Jenom takto všestranně vybavený a zapálený redaktor je pak schopen dát vzniknout sérii pořadů, jako byl například Barevný zpívající svět. Sto šest dílů tohoto imponantního zrcadla hudební kultury světa spojilo mezi lety 1976 a 1980 mnoho vý-

VYTIPOVÁNO

PRAHA VÁCHALOVA

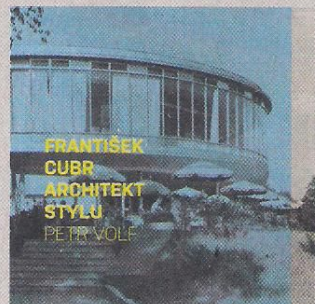
Když se řekne Josef Váchal, ozve se Šumava nebo Litomyšl. Ale Praha? Učení

na knihvazacích v Náprstkově ulici, rok soukromých studií u Aloise Kalvody, první kontakty se spiritismem a theosofií, skupina Sursum, střídání ateliérů a nekonečná řada výtvarných prací... Dají se v nich nalézt pražské motivy? A čekali bychom je u Váchala vůbec? Odpověď nalezneme v Galerii Smečky až do 10. října. Výstava **Josef Váchal a Praha** představuje oleje, kresby, dřevoryty Mistra i jeho družky Anny Mackové s tematikou Prahy. Důležitou součástí jsou dobové fotografie a archiválie z fondu Památníku národního písemnictví a Západočeské galerie v Plzni.

■ Milan Pokorný

ARCHITEKT STYLU FRANTIŠEK CUBR

Knihy novináře **Petra Volfa Architekt stylu** z nakladatelství Gasset ve dvaceti kapitolách zaznamenává život a dílo zapomenutého architekta 20. století Františka Cubra. Žlutá, modrá, růžová a fialová věvodí grafické úpravě A. I. Šotolové. Jsou to i barvy bruselského stylu, jenž vznikl, když Cubr se Zdeňkem Pokorným a Josefem Hrubým zrealizovali československý pavilon pro výstavu EXPO 1958 v Bruselu. Kromě výstavní architektury se s kolegy věnoval návrhům interiérů, rekonstrukci budov (Jiříský klášter, přeměna kina Moskva na Laternu magiku). V týmu také zbudoval například Obrazárnu Pražského hradu, Mezinárodní telefonní a telegrafní ústřednu, koleje Strahov, nájemní dům na rohu Štěpánské a Žitné ulice. Cubr byl i pedagogem, maloval, ilustroval knihy a byl jejich grafikem. Volfův čtivý portrét tvoří

text a různé fotografie; Cubrovy náčrty nábytku, interiérů, expozic a budov, poznámky na okraje.
■ Ester Gerová